

NAŘÍZENÍ RADY (ES) č. 307/1999

ze dne 8. února 1999,

kterým se mění nařízení (EHS) č. 1408/71 o uplatňování systémů sociálního zabezpečení na zaměstnané osoby, samostatně výdělečně činné osoby a jejich rodinné příslušníky pohybující se v rámci Společenství a nařízení (EHS) č. 574/72, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení (EHS) č. 1408/71, za účelem rozšíření jejich působnosti na studenty

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství, a zejména na články 51 a 235 této smlouvy,

s ohledem na návrh Komise ⁽¹⁾, předložený po konzultaci se Správní komisí pro sociální zabezpečení migrujících pracovníků,

s ohledem na stanovisko Evropského parlamentu ⁽²⁾,

s ohledem na stanovisko Hospodářského a sociálního výboru ⁽³⁾,

- (1) vzhledem k tomu, že čl. 3 písm. c) Smlouvy stanoví, že činnosti Společenství zahrnují, za podmínek stanovených Smlouvou, odstranění překážek volného pohybu osob mezi členskými státy;
- (2) vzhledem k tomu, že článek 7a Smlouvy stanoví, že vnitřní trh zahrnuje prostor bez vnitřních hranic, v němž je zajištěn volný pohyb zboží, osob, služeb a kapitálu v souladu s ustanoveními Smlouvy;
- (3) vzhledem k tomu, že za účelem zavedení volného pohybu zaměstnaných osob a osob samostatně výdělečně činných a odstranění překážek, které by v oblasti sociálního zabezpečení vyplývaly z uplatňování pouze vnitrostátních právních předpisů, přijala Rada na základě článků 51 a 235 Smlouvy nařízení (EHS) č. 1408/71 o uplatňování systémů sociálního zabezpečení na zaměstnané osoby, samostatně výdělečně činné osoby a jejich rodinné příslušníky pohybující se v rámci Společenství ⁽⁴⁾ a nařízení (EHS) č. 574/72, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení (EHS) č. 1408/71 ⁽⁵⁾;
- (4) vzhledem k tomu, že mimoto musí být rozšířena oblast působnosti nařízení (EHS) č. 1408/71, aby zahrnovala v zásadě zvláštní systémy vztahující se na studenty;
- (5) vzhledem k tomu, že v oblasti sociálního zabezpečení uplatňování pouze vnitrostátních právních předpisů neumožňuje zaručit dostatečnou ochranu studentům pohybujícím se v rámci Společenství; že má-li se volný pohyb osob stát plně účinným, je nutné koordinovat systémy sociálního zabezpečení na ně použitelné;

⁽¹⁾ Úř. věst. C 46, 20.2.1992, s. 1.

⁽²⁾ Úř. věst. C 94, 13.4.1992, s. 326.

⁽³⁾ Úř. věst. C 98, 21.4.1992, s. 4.

⁽⁴⁾ Úř. věst. L 149, 5.7.1971, s. 2. Nařízení naposledy pozměněné nařízením (ES) č. 1606/98 (Úř. věst. L 209, 25.7.1998, s. 1).

⁽⁵⁾ Úř. věst. L 74, 27.3.1972, s. 1. Nařízení naposledy pozměněné nařízením (ES) č. 1606/98 (Úř. věst. L 209, 25.7.1998, s. 1).

- (6) vzhledem k tomu, že z důvodů spravedlnosti by se na studenty měly vztahovat zvláštní předpisy použitelné na zaměstnané osoby a osoby samostatně výdělečně činné; že tyto předpisy z důvodů jednoduchosti a jasnosti by měly doplnit již platná ustanovení pro zaměstnané osoby a osoby samostatně výdělečně činné a jejich rodinné příslušníky;
- (7) vzhledem k tomu, že je nutné upravit nařízení (EHS) č. 1408/71 a (EHS) č. 574/72, aby ustanovení uvedených nařízeních byla použitelná na studenty pohybující se v rámci Společenství s přihlédnutím k zvláštnímu postavení těchto osob, zvláštní povaze systémů, v rámci kterých jsou pojištěni, a k dávkám, na které mají nárok;
- (8) vzhledem k tomu, že ačkoliv zvláštní povaha postavení studentů sice neumožňuje stanovit pravidla pro určení, které právní předpisy jsou použitelné, je však přesto žádoucí v rámci možností zabránit tomu, aby dotyčné osoby podléhaly dvojímu výběru příspěvků nebo aby jim vznikl dvojí nárok na dávky;
- (9) vzhledem k tomu, že úpravy vlastního textu nařízení (EHS) č. 1408/71 vyžadují také úpravy jeho přílohy VI;
- (10) vzhledem k tomu, že zvláštní situace Lucemburska, kde všichni studenti, kteří studují v zahraničí, mají nárok na zdravotní péči, odůvodňuje automatické zproštění těchto studentů povinnosti přistoupit k systému nemocenského pojištění v zemi, kde studují;
- (11) vzhledem k tomu, že z důvodů zvláštní situace studentů nebylo možné zřídit jednotný systém pro koordinaci práv studentů v oblasti sociálního zabezpečení na úrovni Společenství, zejména co se týče dávek v invaliditě; že se dávky sociálního zabezpečení dostupné studentům v členských státech značně liší, zejména pokud jde o zvláštní nepřispěvkové dávky navržené k příspěvku ke krytí dodatečných nákladů vyplývajících z potřeby péče a mobility zdravotně postižených; že Soudní dvůr Evropských společenství uznal, že podrobnosti poskytování některých dávek jsou úzce spojeny s určitými hospodářskými a sociálními souvislostmi; že omezená odchylka od ustanovení týkajících se koordinace dob stanovených čl. 10a odst. 2 nařízení (EHS) č. 1408/71 je proto odůvodněná;
- (12) vzhledem k tomu, že Smlouva nestanoví nezbytné pravomoci pro přijetí vhodných opatření v oblasti sociálního zabezpečení studentů, a proto je odůvodněný odkaz na článek 235 ve spojení s článkem 51;
- (13) vzhledem k tomu, že se toto nařízení použije, aniž jsou dotčeny podmínky stanovené směrnicí Rady 93/96/EHS⁽¹⁾ ze dne 29. října 1993 o právu pobytu studentů,

PŘIJALA TOTO NAŘÍZENÍ:

Článek 1

Nařízení (EHS) č. 1408/71 se mění takto:

1. Článek 1 se mění takto:

a) za písmeno c) se vkládá nové písmeno, které zní:

„ca) ‚studentem‘ se rozumí každá osoba jiná než zaměstnaná osoba nebo osoba samostatně výdělečně činná nebo její rodinný příslušník nebo pozůstalý po ní ve smyslu tohoto nařízení, která studuje nebo získává odborné vzdělávání vedoucí ke kvalifikaci úředně uznávané orgány členského státu a která je pojištěna v rámci obecného systému sociálního zabezpečení nebo zvláštního systému sociálního zabezpečení vztahujícího se na studenty;“

(¹) Úř. věst. L 317, 18.12.1993, s. 59.

- b) v písm. f) bodě i) se slova „se zaměstnanou osobou nebo osobou samostatně výdělečně činnou“ nahrazují slovy „se zaměstnanou osobou nebo osobou samostatně výdělečně činnou nebo studentem“ a v písm. f) bodě ii) se slova „zaměstnané nebo samostatně výdělečně činné osoby“ nahrazují slovy „zaměstnané nebo samostatně výdělečně činné osoby nebo studenta“.

2. Článek 2 se nahrazuje tímto:

„Článek 2

Osobní působnost

1. Toto nařízení se vztahuje na zaměstnané osoby nebo osoby samostatně výdělečně činné a studenty, kteří podléhají nebo podléhali právním předpisům jednoho nebo více členských států a kteří jsou státními příslušníky jednoho z členských států nebo kteří jsou osobami bez státní příslušnosti nebo uprchlíky s bydlištěm na území jednoho z členských států, jakož i na jejich rodinné příslušníky nebo pozůstalé po nich.
2. Toto nařízení se vztahuje na pozůstalé po zaměstnaných osobách nebo osobách samostatně výdělečně činných a studentech, kteří podléhali právním předpisům jednoho nebo více členských států, bez ohledu na státní příslušnost těchto osob, pokud jsou pozůstalí po nich státními příslušníky jednoho z členských států nebo osobami bez státní příslušnosti nebo uprchlíky s bydlištěm na území jednoho z členských států.“
3. V článku 9a v německém znění se slova „der Arbeitnehmer oder Selbständige“ nahrazují slovy „die Person“.
4. V čl. 10 odst. 2 se zrušují slova „jako zaměstnaná osoba nebo osoba samostatně výdělečně činná“;
5. Zrušuje se článek 22c;
6. V hlavě III kapitole 1 se vkládá nový oddíl, který zní:

„Oddíl 5a

Osoby, které studují nebo získávají odborné vzdělávání, a jejich rodinní příslušníci

Článek 34a

Zvláštní ustanovení pro studenty a jejich rodinné příslušníky

Články 18 a 19, čl. 22 odst. 1 písm. a) a c), čl. 22 odst. 2 druhý pododstavec, čl. 22 odst. 3, články 23 a 24 a oddíly 6 a 7 se použijí obdobně na studenty a jejich rodinné příslušníky podle potřeby.

Článek 34b

Společná ustanovení

Na osobu uvedenou v čl. 22 odst. 1 a 3 a v článku 34a, která pobývá v jiném členském státě, než je příslušný stát, aby zde studovala nebo získávala odborné vzdělávání vedoucí ke kvalifikaci úředně uznávané orgány členského státu, a její rodinné příslušníky doprovázející jí během jejího pobytu se vztahuje čl. 22 odst. 1 písm. a) pro všechny situace vyžadující dávky během pobytu na území členského státu, kde tato osoba studuje nebo získává vzdělávání.“

7. V čl. 35 odst. 3 se slova „nepoužije se tato podmínka na zaměstnané osoby nebo osoby samostatně výdělečně činné ani na jejich rodinné příslušníky“ nahrazují slovy „nepoužije se tato podmínka na osoby“.
8. V hlavě III kapitole 4 se doplňuje nový oddíl, který zní:

„Oddíl 5

Studenti

Článek 63a

Oddíly 1 až 4 se použijí obdobně na studenty.“

9. Vkládá se nový článek, který zní:

„Článek 66a

Studenti

Články 64 až 66 se použijí obdobně na studenty a jejich rodinné příslušníky.“

10. Vkládá se nový článek, který zní:

„Článek 76a

Studenti

Článek 72 se použije obdobně na studenty.“

11. Vkládá se nový článek, který zní:

„Článek 95d

Přechodná ustanovení pro studenty

1. Toto nařízení nezakládá žádné nároky pro studenty, jejich rodinné příslušníky nebo pozůstalé po nich za dobu před 1. květnem 1999.

2. Všechny doby pojištění a popřípadě doby zaměstnání, samostatné výdělečné činnosti nebo bydlení získané podle právních předpisů členského státu před 1. květnem 1999 se berou v úvahu při stanovení nároků získaných podle tohoto nařízení.

3. S výhradou odstavce 1 se nárok získává na základě tohoto nařízení, i když se týká pojistné události, která nastala před 1. květnem 1999.

4. Každá dávka, která nebyla přiznána nebo která byla pozastavena z důvodů státní příslušnosti nebo místa bydliště dotyčné osoby, je na její žádost přiznána nebo obnovena od 1. května 1999, jestliže dříve přiznané nároky nebyly vyřízeny jednorázovým peněžitým vyrovnáním.

5. Je-li žádost uvedená v odstavci 4 podána do dvou let od 1. května 1999, získávají se nároky vyplývající z tohoto nařízení ve prospěch studentů, jejich rodinných příslušníků a pozůstalých po nich od uvedeného dne a proti dotyčné osobě nelze uplatnit ustanovení právních předpisů žádného z členských států týkající se propadnutí nebo promlčení nároků.

6. Je-li žádost uvedená v odstavci 4 podána po uplynutí lhůty dvou let po 1. květnu 1999, získávají se nároky, které nepropadly ani nebyly promlčeny, dnem podání žádosti, s výhradou příznivějších ustanovení právních předpisů kteréhokoli členského státu.“

12. Příloha VI se mění takto:

- a) v oddílu „D. ŠPANĚLSKO“ se doplňuje nový bod, který zní:

„9. Španělský zvláštní systém pro studenty (Seguro Escolar) není pro uznávání dávek založen na získání dob pojištění, zaměstnání a bydlení, které jsou vymezeny v čl. 1 písm. r), s) a sa) nařízení. Španělské instituce proto nemohou vydávat odpovídající potvrzení pro účely sčítání dob.

Přesto se španělský zvláštní systém pro studenty použije na studenty, kteří jsou státními příslušníky jiných členských států a kteří studují ve Španělsku, za stejných podmínek jako na studenty španělské státní příslušnosti.“;

- b) v oddílu „I. LUCEMBURSKO“ se doplňuje nový bod, který zní:

„8. Osoby, na které se vztahuje systém zdravotního pojištění v Lucemburském velkovodství a které studují v jiném členském státě, nejsou povinny připojit se jako studenti na základě právních předpisů země, kde studují.“;

c) v oddílu „O. SPOJENÉ KRÁLOVSTVÍ“ se doplňuje nový bod, který zní:

„21. V případě studentů nebo jejich rodinných příslušníků nebo pozůstalých po studentovi se čl. 10a odst. 2 nařízení nepoužije na dávky zamýšlené výhradně jako zvláštní ochrana pro zdravotně postižené.“

Článek 2

Článek 120 nařízení (EHS) č. 574/72 se nahrazuje tímto:

„Článek 120

Osoby, které studují nebo získávají odborné vzdělávání

Ustanovení tohoto nařízení s výjimkou článků 10 a 10a se případně použijí obdobně na studenty.“

Článek 3

Toto nařízení vstupuje v platnost prvním dnem třetího měsíce po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropských společenství*.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

V Bruselu dne 8. února 1999.

Za Radu

předseda

O. LAFONTAINE
